

Arkivnr: 2014/16238-1

Saksbehandlar: Tore Muren

Saksframlegg

Saksgang

UTVAL	Møtedato
Opplærings- og helseutvalet	03.06.2014
Fylkesutvalet	19.06.2014

Etablering av karrieresenter i Hordaland

Samandrag

Etter oppdrag frå Kunnskapsdepartementet har Nasjonal eining for karriererettleiing VOX fått i oppdrag å arbeide for å styrke karriererettleiinga i fylka. Med styrking av karriererettleiinga siktar Kunnskapsdepartementet i hovudsak til to tilhøve. For det fyrste ynskjer ein å gjere karriererettleiing tilgjengeleg for menneske i alle livsfasar, også for vaksne som ikkje er elevar, studentar eller NAV-brukarar. For det andre ynskjer ein å heve kvaliteten i karriererettleiingstenesta generelt i tenesteapparatet. Dette ynskjer ein gjort gjennom styrking av samarbeidet mellom ulike offentlege tenester og mellom ulike forvaltningsnivå.

Som grunnlag for dette arbeidet har Kunnskapsdepartementet fastsett nærare Retningslinjer for tilskot til fylkesvise partnerskap for karriererettleiing (5. mars 2014). Vilkåra for tilskotet er m.a. at ein i fylka har eit tilbod om individuell karriererettleiing for alle vaksne over 19 år, og at samarbeidet mellom aktuelle partar blir formalisert i ein partnerskapsavtale, minimum mellom fylkeskommunen og NAV.

På bakgrunn av dette tilrår fylkesrådmannen at det blir oppretta eit pilotprosjekt for individuell karriererettleiing i Sunnhordland. Fylkesrådmannen foreslår at tilbodet vert lagt til vaksenopplæringa ved Stord vidaregåande skule, og at tenesta vert oppretta med to nye stillingar.

Opplæringsavdelinga er i dialog med NAV Hordaland og m.a. Samarbeidsrådet for Sunnhordland med sikte på ein partnerskapsavtale som grunnlag for etableringa, jf. retningslinjer for tilskot til fylkesvise partnerskap for karriererettleiing av 3. mars 2014.

Forslag til innstilling

Fylkesutvalet sluttar seg til fylkesrådmannen si innstilling om å opprette eit tilbod om individuell karriererettleiing på Stord

- Tilbodet vert etablert som eit eitt-årig pilotprosjekt frå 1. januar 2015
- Tilbodet skal gjelde for heile Sunnhordland.
- Senteret vert lagt til vaksenopplæringa, Stord vidaregåande skule.
- Tenesta vert oppretta med to stillingar.

Johnny Stiansen
fung. fylkesrådmann

Svein Heggheim
fylkesdirektør opplæring

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Fylkesrådmannen, 21.05.2014

Fylkesrådmannen går inn for å opprette eit pilotprosjekt med tilbod om individuelt retta karriererettleiing på Stord. Tenesta vert føreslått organisert i tilknytning til dagens vaksenopplæringsteneste. Tenesta er tenkt etablert innanfor ramma for nasjonal satsing på «Partnarskap for karriererettleiing». På sikt, etter evaluering av pilotprosjektet, må tilsvarande regionvise tilbod vurderast etablert slik at tilbodet blir fylkesdekkjande.

Fylkesrådmannen føreslår å kalle eit karrieresenter i Sunnhordland for Karriere Hordaland, avd. Sunnhordland.

Bakgrunn

Ved opprettinga av Senter for karriererettleiing (SYR) i 2008 (Fylkestingsak 56/07 av 16. okt. 2007), tok Hordaland fylkeskommune eit ansvar for å styrke karriererettleiinga i fylket. Arbeidet tok til som eit samarbeid mellom fylkeskommunen og NAV Hordaland. SYR har hatt som målsetting

- a) Å arbeide for ei heilskapleg og effektiv yrkes- og karriererettleiing i Hordaland
- b) Å gjere innhald og moglegheitene i yrkesfaga kjent for elevar og arbeidssøkjjarar, gjere ungdomen kjent med yrkeslivet sine kompetansebehov og gjere ungdom og vaksne betre i stand til å gjere kvalifiserte utdannings- og yrkesval.
- c) Å auke tilgangen på kvalifisert arbeidskraft for arbeidslivet.

Arbeidet har i all hovudsak vore systemretta. Dette har samanheng med ei vurdering av behova ein har sett for å styrke karriererettleiingstenesta i ungdomsskulen og for å styrke arbeidet mot fråfall i vidaregåande skule.

SYR har hatt eit samarbeid med NAV om m.a. gjensidig utveksling av informasjon om respektive tenester (om vidaregåande skule og om arbeidsmarknad) og ved deltaking i kurs og etterutdanningstilbod for NAV-tilsette og for rådgjevarar i skulen. NAV trekte sitt økonomiske bidrag frå og med 2013, men det faglege utvekslingssamarbeidet har for ein stor del halde fram.

SYR vart organisert under Opplæringsavdelinga i Hordaland fylkeskommune og har fem tilsette. Verksemda er finansiert i ordinært driftsbudsjett.

Opplæringsavdelinga har årleg (frå 2006) motteke ca. 1.4 mill. kr. frå Eining for karriererettleiing, VOX, til styrking av arbeidet med partnarskap for karriererettleiing. Desse midlane er for det meste nytta til tiltak som nemnt ovanfor, dvs. for det meste kompetansehevande tiltak for rådgjevarar og lærarar i grunn- og vidaregåande skule i heile fylket. Mellom anna er midlane også nytta til finansiering av Norges einaste vidareutdanning i faget Utdanningsval.

Nye reglar for tildeling av statleg tilskot i fylka.

Frå og med 2014 gjeld nye retningslinjer for tildeling av partnarskapsmidlar. Retningslinjene gir reglar for tildeling av to typar tilskot: Grunntilskot og stimuleringstilskot.

Grunntilskot – blir tildelt fylke som har:

- Ein signert partnarskapsavtale mellom minimum fylkeskommune og NAV-fylke.
- Ein koordinerande funksjon som styrker samarbeid og samordning mellom rettleiingsaktørane i fylket
- Minimum eitt fylkesvis karrieresenter som tilbyr gratis karriererettleiing for vaksne over 19 år, medverkar til kompetanseutvikling for karriererettleiarar i grunnskulen, vidaregåande opplæring og NAV, og som kvalitetssikrar arbeidet gjennom bruk av brukarundersøkingar og årsrapportering til VOX.

Stimuleringsstøtte kan etter søknad tildelast til følgende føremål:

- Til etablering av karrieresenter i fylke som enno ikkje har oppretta dette. Fylket må ha vedtatt etablering før støtten blir utbetalt.
- Til utviklings tiltak innanfor rammene av karrieresentra sin verksemd.

Hordaland Fylkeskommune vil søkje om stimuleringsstøtte for 2014 med føremål å etablere ei individuell karriererettleiingsteneste i tråd med retningslinene frå VOX. Sjå vilkår for grunntilskot. Arbeidet med etablering av pilotprosjektet kan starte i løpet av hausten 2014.

Individuell karriererettleiing og regional kompetansebygging.

Fleire brukargrupper har lovfesta rett på rådgjeving knytt til yrkes- og utdanningsval. Dette gjeld elevar i grunn- og vidaregåande opplæring som har «rett til nødvendig rådgjeving om utdanning, yrkestilbod og yrkesval...» (Opplæringslova § 9-2). Skulane har ansvar for denne tenesta. Denne retten gjeld også vaksne med rett på vidaregåande opplæring. Desse får rådgjeving ved vaksenopplæringssentra ved aktuelle vidaregåande skular, men retten er formelt sett avgrensa til «kva tilbod den vaksne har behov for» (§ 4A-8). VO-tenesta i Hordaland ga i 2013 informasjon og studierettleiing til nær 12900 einskildelevar og verksemdar (Utdanning for vaksne, Årsrapport for 2013)

Arbeids- og velferdsetaten skal «gi råd og veiledning til ...arbeidstakere for å hindre sykefravær og utstøting fra arbeidslivet» (Arbeids- og velferdsforvaltningsloven § 4). Arbeidstakarar kan slik sett ha rett på karriererettleiing, men vilkåret er at etaten har vurdert at brukaren treng slik hjelp, jf. Arbeids- og velferdsforvaltningsloven §14.a. Dette behovet blir vurdert individuelt. Elles viser NAV til eit Internettbasert tilbod om karriererettleiing (nav.no).

Ungdom som har rett til opplæring etter Opplæringslova § 3-1, og som ikkje er i opplæring eller i arbeid, får m.a. også tilbod om karriererettleiing i oppfølgingstenesta. Retten gjeld til og med det året ein fyller 21 år. Tenesta omfattar også ungdom som har tapt opplæringsretten etter § 3-8 (elevar som er vist bort frå skulen) eller § 4-6 (tap av lærekontrakt).

Vaksne over 19 år og som ikkje høyrer til nokon av dei nemnde gruppene, har i dag ikkje eit spesifikt tilbod om karriererettleiing i Hordaland. Dette kan vere personar som er i arbeid, men som ser at vidare- eller omkvalifisering er nødvendig eller ønskjeleg for å tilpasse seg endringar i arbeidsmarknaden. Det kan vere personar som ser at dei må gjere karrieremessige grep for å kome helsetilhøva «i forkjøpet». Eller det kan vere personar som ønskjer å ta grep for å byggje eigen karriere og nytte sine personlege føresetnader. Frå andre fylke er tilbagemeldinga at minoritetsspråklege er ei raskt veksande brukargruppe.

I tråd med nasjonale føringar vert dette målgrupper for etableringa av den nye tenesta. Samtidig er det eit mål med etablering av slik teneste å ha spesielt fokus på regionalt arbeidsliv. Dette skal gjerast gjennom godt samarbeid med NAV, kommunane og aktørar på arbeidslivssida i regionane, jf. partnerskapsmodellen som er ein føresetnad for etableringa. Slikt samarbeid på regionalt nivå har i andre fylke vist seg å vere svært potent, jf. t.d. Oppland. Fleire med relevant kompetanse i kommunane og regionane er grunnleggjande viktig for å nå målet om regional næringsutvikling og styrking av busettinga i regionane. Med oppretting av regionale partnerskap med dette som ei sentral oppgåve har ein også eit godt verktøy for å nå denne målsettinga.

Innhald i tenesta og aktuelle partar.

Fylkesrådmannen føreslår å etablere eit pilotprosjekt på Stord for ei framtidig karriererettleiingsteneste i Hordaland. Pilotprosjektet er tenkt å skulle dekke heile Sunnhordlandsregionen. På sikt kan ein sjå på om grensene for geografisk dekningsområde for dei ulike karrieresentera skal endrast.

Det primære målet med Karrieresenteret blir å tilby individuell karriererettleiing for alle vaksne over 19 år. I denne samanheng ser ein det som viktig å markere at tilbodet skal vere nøytralt frå føringar i andre offentlege tenester, slik som NAV, vaksenopplæringa eller andre. Karrieren og interessene til brukaren er utgangspunkt og målet for tenesta.

I tillegg til individuell karriererettleiing kan det både ut frå kapasitetsomsyn og ut frå ulike samarbeidsmåtar med andre partar i regionen vere aktuelt med andre møteformer, t.d. deltaking i informasjonsmøte eller gruppevisse metodar.

Kvalitativt skal rettleiinga elles følgje rådande faglege prinsipp innanfor rettleiingsfeltet og dei rammene som blir trekte opp av Nasjonal eining for karriererettleiing, VOX. Det vil seie at tenesta skal ha fokus på tre sider av karrierevalsituasjonen: Personlege tilhøve, informasjon om arbeidsmarknad og utdanningstilbod og det å gjere personlege, eigne val. For Karriere Hordaland avd. Sunnhordland vil det m.a. medføre eit særleg ansvar for å kunne gi god informasjon om arbeidsmarknad og utdanningstilbod i regionen. Denne kunnskapen må for ein stor del byggjast opp ved hjelp av partnerskapen og nettverket mellom ulike tenester regionalt. NAV vil måtte bli hovudkjelda til kunnskap om arbeidsmarknaden; skular i regionen om utdanningstilbod; kommunar, opplæringskontor og næringsorganisasjonar om andre tilhøve på arbeidsmarknaden.

Generelt blir det elles ei særleg oppgåve for den nye karriererettleiinga å kunne gi hjelp til å gjere «eigne val.» OECD peikar på at denne delen av rettleiingsarbeidet kan bli betre i Norge (Country Background Report for Norway, 2008). Dette er ein kompetanse som må byggjast opp suksessivt og i nær kontakt med det utviklingsarbeidet som skjer i regi av VOX. På fylkesnivå vil dette ansvaret ligge på opplæringsavdelinga, Hordaland fylkeskommune.

Tenesta i karriererettleiinga i fylket skal også vere ein ressurs for andre aktørar med ansvar og aktivitetar innanfor, eller som grensar opp mot, karriererettleiing. Kompetanseoverføring til NAV kan gjerast t.d. gjennom kurs og andre felles arrangement, seminar og i form av trekantsamtalar mellom karrieresenter, NAV-brukar og NAV-rettleiar, jf. praksis frå andre fylke på dette feltet, t.d. Telemark, Oppland og Nordland.

Opplæringsavdelinga er i dialog med aktuelle partar om utforming av partnerskapsavtale. Arbeidet baserer seg m.a. på innleiande møte med NAV på fylkesnivå 3. mars i år.

Organisering og lokalisering.

I denne saka vert det regionale tilbodet føreslått etablert i tilknytning til vaksenopplæringstenesta ved Stord vidaregåande skule. Det betyr at karrieresenteret blir eit ansvar for skulen på lik line med VO og skuledrifta elles. Fagleg sett vil opplæringsavdelinga ha ansvar for ivaretaking av innhaldet i tenesta og det karrierefaglege utviklingsarbeidet i heile fylket.

Ei viktig grunngjeving for denne organiseringa er at brukargruppene for dei to tenestene for ein stor del vil vere dei same. Dvs. at personar som i utgangspunktet vil nytte vaksenopplæringsretten - etter å ha fått informasjon om og kanskje nytta seg av karriererettleiingstilbodet - vil sjå på bruken av vaksenopplæringa ut frå ein vidare karrieresynsvinkel. For personar som primært etterspør karriererettleiing, kan informasjon om og eventuelt rett på vaksenopplæring vere eit viktig moment.

Ei utfordring med lokalisering ved skulen kan vere å halde karriererettleiinga nøytral og fri frå bindingar til vaksenopplæringa. Dette har ein i andre fylke klart å ta høgde for i det daglege arbeidet, bl.a. ved at ein i møtet med brukarane er tydelege på kva møtet gjeld: vaksenopplæring eller karriererettleiing. Når dette er klart kan ein likevel få hjelp på senteret til å sjå vaksenopplæringsretten som eit moment i den samla vurderinga av vidare karriereplan.

Nokre brukarar kan også sjå plasseringa ved ein skule som ein terskel for bruk av tenesta. Dette kan kompenseras ved plassering av inngang osv. på skulen. Det ligg til rette for å finne gode løysingar for dette ved Stord vidaregåande skule.

Ein har undervegs vurdert enda meir sentral plassering i Leirvik, men frå andre fylke veit vi at samtalaner for det aller meste bør vere avtalte og planlagde. Det vil sjeldan vere mogleg å kome til samtale og karriererettleiing ved «tilfeldige» besøk. Ofte gjer brukarane også eit forarbeid før ein planlagt samtale.

Elles vil ein med lokalisering av tilbodet i Leirvik velje eit knutepunkt for kommunikasjon i Sunnhordland. For brukarar med lengst reiseavstand kan det òg vere aktuelt å ha ambulerande tenester når det gjeld individuell karriererettleiing, t.d. i Etne og i Kvinnherad.

Vidaregåande skular er og vil vere ein ressurs for kompetansebygging i regionane. Ved samlokalisering av karrieresenter og vaksenopplæringscenteret ved skulen vil denne rolla bli ytterlegare understreka og vere eit viktig bidrag i Hordaland fylkeskommune sitt arbeid med å få fleire arbeidstakarar med rett kompetanse. Fylkesrådmannen ser dette som eit vesentleg moment i organiserings- og lokaliseringsspørsmålet, og som ein fordel for alle partar.

Når det gjeld lokaliseringa, er det elles eit spørsmål ein truleg kan kome tilbake til når ein har fått den fyrste erfaringa med arbeidet i senteret og med samarbeidspotensialet i det nettverket som må etablerast i regionen. M.a. må ein då også sjå nærare på den økonomiske sida av ekstern lokalisering.

Personale

Når det gjeld personale, innstiller fylkesrådmannen på at tenesta må ha to stillingar. Desse kjem i tillegg til noverande stilling i vaksenopplæringscenteret ved Stord vidaregåande skule. Til grunn for denne utrekninga ligg forventna etterspurnad etter tenesta. I dei seks kommunane Fitjar, Stord, Bømlø, Sveio, Etne og Kvinnherad og i denne omgang også Austevoll, er der vel 60.000 innbyggjarar. Vi kan nytte Telemark som referanse. Telemark har 175000 innbyggjarar, om lag tre gonger så mange innbyggjarar som Sunnhordland. I Telemark gjennomførde dei i 2013 1136 samtalar med totalt 678 brukarar. (Kjelde: Årsrapport Karriere Telemark). Om vi reknar at etterspurnaden pr. 1000 innbyggjarar er om lag lik i dei to populasjonane (Telemark og Sunnhordland), vil det seie om lag 380 samtalar på 230 brukarar pr. år i Sunnhordland. Om vi reknar to tilsette i Sunnhordland, vil det igjen seie 190 samtalar på 115 brukarar pr. tilsett.

I Nord-Trøndelag er folketalet 134.000. Her tok dei i 2013 imot 870 brukarar og gjennomførde om lag 1600 samtalar. Om etterspurnaden pr. 1000 innbyggjarar i Sunnhordland er om lag som i Nord-Trøndelag, skulle etterspurnaden i Sunnhordland bli om lag 430 brukarar/800 samtalar pr. år. Med to karriererettleiarar i Sunnhordland blir det 215 brukarar og 400 samtalar pr. rettleiar pr. år. Dette må reknast som eit rimeleg høgt tal, sjølv om det er noko mindre enn talet brukarar/samtalar pr. rettleiar i Nord-Trøndelag og Telemark. Begge nyttar mellom 2,5 og 3 stillingar på sine individuelle samtalar. Sett opp mot at senteret også skal ha andre oppgåver som det fyrste driftsåret må reknast å ta halve tida, er 215 brukarar pr. tilsett ei høgst rimeleg målsetting.

Det fyrste driftsåret må ein, også her basert på erfaringar frå andre fylke, som nemnt rekne med at ein del av ressursen går til å byggje nettverk, søke kunnskap om regionen og etablering av felles tiltak og effektiv og fagleg forsvarleg metodikk. Noko av det samla systemretta arbeidet i Karriere Hordaland vil også på sikt best kunne ivaretakast regionalt. Når samarbeidet i regionen er innarbeidd, vil målet vere å bruke tida mest mogleg til individuelt arbeid. Dette fell også godt saman med erfaringane i andre fylke på at etterspurnaden etter individuell rettleiing vil auke frå år til år. I Hordaland reknar ein det som rasjonelt at SYR tek seg av mange av dei systemretta oppgåvene ein i andre fylke utfører i regionane. Dette vil òg gi meir rom for direkte individretta arbeid i regionane. I andre fylke er erfaringa at minoritetsspråklege er ei sterkt veksende brukargruppe, og at dette blir ein viktig, men òg ressurskrevjande, del av tenesta.

I Sunnhordland kan det som nemnt også vere aktuelt å ha ambulerande tenester når det gjeld individuell karriererettleiing. I samarbeid med kommunane vil det såleis vere aktuelt å ha tenestedagar t.d. i Etne og i Kvinnherad. To stillingar er også eit minimum i forhold til å etablere fagleg tyngde og miljø på feltet.

Budsjett for pilotprosjekt Karriere Hordaland, avd. Sunnhordland, 2015.

Budsjett:

To stillingar inklusive sos. utgifter à kr. 750.000,-	:	1.500.000,-
Etablerings-, reise-, kurs- og driftsutgifter fyrste året	:	150.000,-
		<u>1.650.000,-</u>

Finansiering:

Stimuleringsmidlar VOX	1.300.000,-
Fylkeskommunale midlar for samarbeid skule- arbeidsliv	50.000,-
Midlar frå Handlingsplan for næringsutvikling i Hordaland 1) :	300.000,-
	<u>1.650.000,-</u>

1) *Førebels søknad om midlar frå Handlingsplan for næringsutvikling i Hordaland (NHN-midlar).*

Lokalisering i Stord vidaregåande skule føreset at lokala blir sette i stand etter standard for universell utforming. Det inneber m.a. heisarrangement. Skulen er i dialog med eigedomsseksjonen om dette.

Avtalar og andre dokument som grunnlag for etablering av Karriere Hordaland avd. Sunnhordland.

I tillegg til den politiske saka, vil drift av sentret basere seg på

- Partnerskapsavtale med NAV Stord.
- Kvalitetshandbok for karriererettleiingstenesta i Hordaland.
- Retningsliner frå VOX av 5. mars 2014

Etter møte med NAV Hordaland 3. mars 2014 er det starta eit arbeid med å utarbeide avtale for Karriere Hordaland, avd. Sunnhordland. På grunnlag av erfaringar frå pilotprosjektet vil ein innleie samtalar med aktuelle partar med sikte på ein fylkesvis partnerskapsavtale, jf. vilkår for grunntilskot.

Fylkesrådmannen arbeider med eit dokument som skal liggje til grunn for det faglege innhaldet i tenesta, ei såkalla kvalitetshandbok. Arbeidet vil bli vidareført i dialog med Karriere Hordaland avd. Sunnhordland, VOX. m.fl.